

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

De betekenissen en de inrichting van het Onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis op de Lagere School.

I.

Dezen titel ontleenen we aan de 27ste brochure van „Gereformeerd Schoolonderwijs”, een uitgave waarin De P. van Dijk van Serooskerke zijn meeningen dien-aangaande uiteenzet.

Nu is als leervak de Bijbelsche Geschiedenis al heel oud, zoodat haar betekenissen en inrichting van alle kanten dubbel en dwars bekeken is. En toch is het goed, dat dit bijvond gebeurt. Een school zonder Bijbelsche Geschiedenis is geen Christelijke school en een school waar dit onderwijs wel gegeven wordt, kan in haar methode en opvattingen zóóver afwijken, dat herziening noodig is.

De openbare scholen missen dit vak. Ter wille van Roomsche-Katholiek en Jood ging in de eerste helft der vorige eeuw de Bijbel uit de school, ook daar waar in eenen geen Roomsche of Jood de school had bezocht.

Dat heeft voor de ontwikkeling van ons volk droeve gevolgen gehad. Reeds dan wanneer we de geestelijk-eenwige beskeken trachten uit te schakelen en alleen op de culturele gevolgen letten.

Enkele jaren geleden las men in een der schoolbladen dienaangaande — het ging over allerlei examens —

Maar die antwoorden in zake Bijbelsche Geschiedenis — als de examinatoren daar nadruk op legden, konden ze meer dan de helft der kandidaten wel onvoldoende geven. Lieve menschen! je moet ze hooren. Salomo was een filosoof, die in Athene woonde, en in Egypte thuis hoorde. Johannes de Dooper was de zoon van Abraham, een wereld-historische figuur als Mozes kennen ze niet; van Judas? nooit gehoord; de apostel Paulus — o, dat is Paulus Buys, jawel, uit de vaderlandsche geschiedenis; de Potentaat der Potentaten, met wien de groote Oranje een vast verbond heeft gemaakt, is de koning van Frankrijk; Golgotha en de kruisiging van Christus — ja, wat was dat ook weer? — in de Arke des Verbonds heeft Noach al de beesten bijeengebracht; — Egyptische duisternis, o ja, het wordt zoo donker daar, als het woestijnzand opwaait; — Maccabeën zijn kevers, bij de Egyptenaars als heilig beschouwd; — aartsvaders, nooit van gehoord; — gelijkenissen van Jezus, die met eeuwigen luister in de wereldliteratuur stralen, onbekend; een kandidaat meende, dat er stekelrijke vergelijkingen of evenredigheden mee werden bedoeld; — Nazareth, de hof van Gethsemane, — eveneens onbekend; — Daniël's leeuwkuil, Bethlehem's stal — idem idem. „Is het zoo erg?” vroeg ik verbaasd.

„Zoo erg is het. Alle genoemde voorbeelden zijn zuiver historisch, en nog met honderdtallen te vermeerderen.”

Nu zijn er ook klachten over de resultaten van dit onderwijs op de Scholen met den Bijbel. Met zeker voor-

een plaats onder de dichters, nog verder gaat hij, als hij zegt: „Het is de hooge verbeeldingskracht in Christus' eigen aanleg, die hem tot dit bloedlevende centrum der romantiek maakt. Overal waar er een romantische beweging in de kunst is, daar is, hoe en onder wat gedaante dan ook, Christus of de ziel van Christus”, waarvan hij dan menig voorbeeld geeft, naar zijn inzicht.

De Evangelie-beschrijvingen zijn voor hem „vier proza-gedichten”, die hij den laatste tijd van zijn gevangenschap overig heeft bestudeerd. „Met Kerstmis gelukte het mij een Grieksch Testament machtig te worden, en elken morgen als ik eerst mijn eel had schoongemaakt en mijn lingere gepoetst, las ik een stuk uit de Evangelien, een twaalfal verzen op goed geluk opgeslagen. Het is een verrukkelijke wijze van den dag aan te vangen. Iedereen, zelfs in een verontrast, slecht geordend leven, moest evenzoo doen.”

Hij eindigt zijn beschouwingen ter zake, met de mededeeling, dat hij, als hij straks nog weer komt tot schrijven, zich allereerst begeert te uiten door de behandeling van dit onderwerp: „Christus als voorlooper der romantieke beweging in het leven”, iets waarvan hij dan ook al, met een enkel woord, gaat aanduiden. Waarbij hij tot uitdrukkingen komt, als deze: „Maar vooral wanneer Christus met een zondaar vandoen heeft, is hij meest romantiek, in den zin van meest zichzelf. De wereld had altijd den heilige bemind als de dichtst mogelijke benadering van Gods volmaaktheid. Christus schijnt, door zeker goddelijk instinct, altijd den zondaar bemind te hebben als de dichtst mogelijke benadering van des menschen volmaaktheid”. Het oogenblik van herouw noemt hij het oogenblik der inwijding, het middel waardoor men zijn verleden verandert. „De Grieken achten dat onmogelijk. Christus toonde aan dat de gemeenste zondaar het kon, dat het het eenige was, dat hij kon doen. Als men er hem naar gevraagd had — ik ben er volkomen zeker van — zou Christus gezegd hebben, dat de verloren zoon in het oogenblik dat hij op zijn knieën viel en weende, de verkwisting van zijn vermogen met lichtekooien, zijn zwijnshoeden en zijn honger en den draf dien zij aten, tot schoone en heilige oogenblikken in zijn leven maakte.”

En tenslotte nog dit: „Inderdaad, dat is, alles te zamen genomen, de bekoring die van Christus uitgaat: hij is volkomen als een kunstwerk. Onderwijzen doet hij ons in werkelijkheid niets, maar door het feit dat men in zijn tegenwoordigheid gebracht wordt, wordt men iets. En ieder is bestemd voor zijn tegenwoordigheid. Eenmaal tenminste in zijn leven wandelt ieder mensch met Christus naar Emmaüs”.

In zijn studie: „Soul of Man under Socialism”, vertaald onder den titel: „Individualisme en Socialisme”, 2) die Wilde verder schreef, komen deels verwante, deels tegengestelde opvattingen aan het woord. Naar het woord „Vooraf” van Boutens, is die studie: „eene toekomstig gedachte verwezenlijking der menschelijke persoonlijkheid bij wage van vromde. De Profundis: de voorhands mogelijke verwezenlijking dierzelfde per-

zichtigheid zijn ze ook aangeheven in genoemde brochure, in dezen vorm: „We roepen ons voor den geest de opmerking van onderscheiden predikanten, die met eenige „parate Bijbelkennis, ook van de eenvoudige historische feiten, vele leerlingen na volbrachten leerlijst op de „Christelijke Lagere School toonden te bezitten”.

Een dergelijke aanklacht — ze is zwaar aangedikt, bijna van woord tot woord — stemt tot ernstig onderzoek. Want het is niet goed, ze zonder meer, of met een verwijzing naar de minder zulle bejegening, die de onderwijzer soms van de zijde van zijn predikant ontvangt — ter zijde te leggen. Daarbij vindt niemand baat.

Ieder steke de hand in eigen boezem en vragte zich af, kan ik ook verandering aanbrengen? Dan is er kans op verbetering, die zeker hier en daar nog wel te bereiken valt.

Voor zoover wij er over kunnen oordeelen, deelen we bij het hooren van de klacht de verwondering van die onderscheiden predikanten. We zouden zoo zeggen: aan de methode van thans kan het moeilijk liggen. Als kind mochten we onderwijs in dat vak ontvangen van een onzer voortreffelijken, als voorzitter der groote Onderwijzers-vereeniging in Nederland en zijn overzeesche bezittingen overleden. Dus iemand die men als representant van de jaren 1880—1910 mag laten optreden.

Meester vertelde mooi. Elken morgen ongeveer een half uur en telkens weer verder. Aan mondelinge repetitie werd niet gedaan. Van een leerplan in dit vak over heel de school hebben we nooit iets gemerkt. Later verkregen we de zekerheid dat er geen was. Ieder onderwijzer was vrij. In de hoogste klas werd tamelijk geregeld elke week een- of tweemaal een opstel over het vertelde gemaakt, waaraan de leerlingen een grooten hekel hadden en waarvan niet zooveel terecht kwam.

Psalmverzen of teksten werden niet geleerd, dan een heel enkel vers op school. Aan jaartallen en Bijbelsche aardrijkskunde en Archeologie deden we zoo goed als nooit en dan enkel occasioneel.

Hoe is het thans? Het vertellen staat nog steeds in eere. En al kunnen niet alle onderwijzers het even goed, we hebben tientallen gehoord, die de kinderen weten te boeien en te stichten, bijzonder. We kennen de mammen en vrouwen, jongeren en ouderen bij name, wien het met het Bijbelsch onderwijs ernst is, die vol heiligen oerbied en schroom met Gods Woord in het hart, de heilige Historie aan de kinderen brengen. Het aantal onzer Christelijke onderwijzers is echter in de laatste zestig jaren vertienvoudigd, als er onder het koren ook tienmaal zooveel kaf is, dan is dit zaak van ernstige bedenking, al is ze zelfs wijskundig te verklaren.

En na de vertelling? Wat het verwerken en vastleggen der stof aangaan — zeker kan er op onderscheiden scholen nog meer worden gedaan, maar geschiedt er toch vrij wat meer dan vroeger. Men komt in zoo goed als geen klas waar niet een psalmvers of tekst elke week geleerd en opgezegd wordt. In veel scholen — gedacht aan het elken dag een draadje — laat men uit daarvoor opzettelijk vervaardigde boekjes een- of tweemaal per week een gedeelte leeren.

Nee, voor zoover wij ons een oordeel mogen aanmaten-

zoonlijkheid bij wege van smart”.

Hier geeft hij geheel andere beschouwingen over het leed, waarvoor in de nieuwe toekomst geen plaats meer zal zijn: „Het nieuwe individualisme, in welks dienst het socialisme, of het dat begeert of niet, aan het werk is, zal volmaakte harmonie zijn. Het zal volledig zijn, en elk mensch zal er zijn vervolmaking door bereiken. Het nieuwe individualisme is het nieuwe Hellenisme”.

In dat werk acht hij de hoedschap van Christus, waarin het leed noodwendig is, als wijze van zelfverwerkelijking, in sommige streken van de wereld nog onmisbaar. Hij verwijst daarvoor dan m.n. naar Rusland. „De geest der middeleeuwen, met zijn heiligen en martelaren, zijn liefde voor zelfkastijding, zijn wilden harstocht voor zelfverwonding, zijn messteeken en geestelagen, is de ware geest van het Christendom; de middeleeuwsche Christus is de waarachtige Christus”.

Inderdaad, in zijn „De Profundis” laat Wilde andere klanken hooren over de betekenissen van het lijden en krijgt ook Christus nog in zijn leven een blijvende en geen voorbijgaande plaats, is het woord van Christus hem geen overwonnen of zelfs maar te overwinnen standpunt. Wezenlijk beschouwd echter, lijkt het mij nog questicus, of Wilde waarachtig van inzicht is veranderd. Uit zijn leven, na zijn vrijlating is, voor zoover mij bekend, niets openbaar geworden, wat daarop wijst. Bovendien: de Christus en zelf beschouwingen in „De Profundis” blijven, naar ons inzicht, hopeloos arm. De aestheticus-bovenal, is, zelfs door al, wat Wilde heeft ervaren, ondanks al, wat hij bekend aan eigen schuld en rept van deemoed en berouw, naar het ons voorkomt, nog niet getroffen, daar, waar wij allen getroffen moeten worden, n.l. in het hart, zó, dat verbrekking, in den Schriftuurlijken zin van het woord, er het gevolg van is. De smart, het leed, is niet, vooral, schoon, wij weten, dat de schoonste wereld daagt, dan, als het lijden voorgoed zal zijn voorbijgegaan. En het onuitspreklijke lijden van den Christus was in de totaliteit van zijn ontzetting, tot in de Godverlatenheid toe, noodzakelijk ter voorbereiding ook van die allerschoonste, bedlooze wereld, waarin alle, alle dingen nieuw zullen zijn.

Merkwaardig: deze mensch, die zoo fel geleefd, ook zwaar gebukt heeft, sterft eenzaam weg, in het jaar 1900, ergens op een kale hotelkamer in Parijs, na een zwaren doodstrijd. In zijn laatste nood heeft hij gepopen om een priester, die ook gekomen is. Toen is Oscar Wilde gedoopt en zijn ook hem de sacramenten der stervenden bediend. Was hij verbroken en heeft hij, vlak vóór den donken dood, het beeld van Jezus Christus gezien, den Zaligmaker van zondaren?

1) Twenty-eighth edition. Methuen & Co. Ltd. 35 Essex street W. C. London. De citaten hier uit de gautboriseerde vertaling van P. C. Boutens. Met enkele Bijvoeren van Wilde. Derde druk, 1919. Uitgave Wereldbibliotheek, Amsterdam.

2) Eveneens vertaald door P. C. Boutens, zeldzame uitgave, 1913.

wordt door hen beschouwd als de „Indische Kerk”, en de predikanten die kerk doen overig hun best deze gedachte levendig te houden en spreken dan ook bij voorkeur over de Indische Kerk, onze Indische Kerk, e. d. g., terwijl men den eigenlijken, officieelen naam veel minder hoort gebruiken; maar meer dan een uitwendigen, traditioneelen band aan de kerk heeft men hiermede dan ook niet bereikt. Het is de Kerk, waarin men gedoopt werd, waarin men zich laat trouwen, en door welker predikant de begrafenis geleid wordt. Maar verder... staat die kerk buiten het eigenlijk leven van den Indo-Europeaan.

Veel meer min de eenvoudige, maar toch ook de meer ontwikkelde Indo-Europeaan het intieme en hartelijke van een kleinen kring, waarin heel eenvoudig het Evangelie gebracht wordt; waar de Bijbelsche geschiedenis verhaald wordt; waar de verkondiging van Gods Woord geschiedt met roerende en levendige vertellingen, versjes, en beelden. Dan voelt hij zich thuis. Daar is hij liever dan in de officiële, min of meer geleerde kerk. In de kerk voelt hij zich altijd min of meer verlegen, beschroomd, huiverig, niet zoo vrij, niet zoo thuis. En in de Gereformeerde Kerk, waar bijna niet anders meer komen dan gesachte Hollanders, geldt dit in dubbele mate.

En laten we nu op de Hollanders, die uit het vaderland afreizen naar Indië overkomen, of dan zijn er zoolen, die in Indië de kerk geheel laten liggen, die allen kerkgang verbeeten, in wier leven de kerk allengs geen plaats meer heeft. Men wenscht daarmee niet voor ongedienstig gehouden te worden; integendeel. Maar voor de Kerk voelt men niet.

En onder dezen zijn er dan weer velen, die voor Indië ook allerminst de Kerk als instituut begeerenswaardig achten. Ze willen als Christenen samenwerken en samenleven, maar dan bestat zonder de organisatie en den ban der Kerk.

Hoe dit alles nu te verklaren is, welke oorzaken dit heeft, welke motieven hierin werkzaam zijn... daar hopen we later nog wel eens op terug te komen. Het zij nu genoeg te zien, dat de plaats der Kerk in Indië slechts een zeer geringe is; dat de Kerk niet leeft in het hart der Indisch-Europeesche bevolking. Dat deze werkelijkheid onze Gereformeerde Kerken in Indië voor een reeks van problemen en voor een zeer moeilijke taak stelt, zal zeker zonder meer wel reeds duidelijk zijn.

A. R.

„zoo geheel en al kan smart en schoonheid eengemaakt worden in haar betekenissen en openbaring”) in werkelijkheid een idylle te noemen. „Men denkt altijd aan hem als aan een jongen bruidegom met zijn gezellen. Zijn wonderen lijken mij even kostelijk als de komst der lente, en even natuurlijk. Ik zie geen bezwaar te gelooven dat de bekoring zijner persoonlijkheid een zodanige was, dat zijn enkele aanwezigheid vrede kon brengen aan bangste zielen, en dat zij die zijn kleedden of zijn handen aanraken, hun pijn vergaten, of dat als hij voorbijkwam langs de heilbaan des levens, menschen die nooit iets hadden gezien van levens geheimenis, die helder zagen... of dat booze harstochten vluchten bij zijn nadere... of dat wanneer hij leerde aan de berghelling, de schare haar langer en dorst en de zorgen der wereld vergat; en dat als zijn vrienden naar hem luisterden terwijl hij met hen aanzat, het gemeene voedsel hun kostelijk scheen en het water hun smaakte als uitgelezen wijn en het gehele huis vervuld werd met den reuk en de zoetheit van nardus”.

Al verder heet het: „Christus was niet alleen de opperste individualist, maar hij was de eerste individualist der geschiedenis. De menschen hebben getracht een gewoon philanthroop van hem te maken, of hebben hem als altruïst gelijk gesteld met de onontwikkelde en de sentimenteelen. Maar hij was in waarheid geen van twee. Medelijden had hij natuurlijk met de armen, met hen, die in gevangenschappen zijn opgesloten, met de nederigen van staat, met de ellendigen. Maar hij had veel meer medelijden met de rijken, met de verharde hedonisten, met hen die hun vrijheid verspillen door de slaven der dingen te worden, met hen die zachte kleedren dragen en wonen in konings-paleizen. Rijkdommen en genot schenen hem in werkelijkheid grooter ongelukken te zijn dan armoede of smart”.

Moge voor den kunstenaar niting de eenige en uitsluitende vorm zijn waaronder hij het leven kan opvatten, voor Christus was het anders: „Zijn verlangen was om voor de tienduizenden die geen niting gevonden hadden, te zijn als een bezuin waardoor zij konden roepen naar den hemel. En daar hij met de kunstenaarsnatuur van een voor wien lijden en smart vormen waren, waardoor hij zijn opvatting van het schoone kon verwezenlijken, gevoelde dat een idee geen waarde heeft voor zij belichaamd is en tot een beeld gemaakt, maakte hij van zichzelf het beeld van den Man van Smarten, en heeft als zodanig de kunst geboeid en beheerscht zooals nooit eenigen Grieksch god gelukt is”.

„Uit den timmermanswinkel te Nazareth is een persoonlijkheid voortgekomen, groter dan eenige andere die mythe en legende geschapen had, en die, wonderlijk genoeg, bestemd was aan de wereld de mystieke betekenissen van den wijn en de wezenlijke schoonheid van de heiligen des velds te openbaren zooals geen andere, op den Kithairon of in Enna, ooit gedaan had”.

Gaf Wilde, naar we zagen, Christus in het algemeen

zonder iets ander, schoorsteenen van

et Kerknieuwe be-
rouwt en het een-
e beroepen en he-
u. Men staat nog
le pers zelfs wijt
tot het schrijven
n en medewerker
a Indië terug. De
groot publiek. Ook
ingrijp bestaan en
te vermelden. En
n sensationeel ka-
n heelmaal nua
(Zondag tegenover
isgrijze, maar de
idagstempel, alle
haalden kerkgang
isel voor het ziele-
diensten de gaa-
t men dan in Indië
el, als men in een
en een Hollandsch
n vergete niet, dat
n hoort en weet
e. In het algemeen
s; is van kerkgang
zodiensoefening
is we nu niet spe-
denken); beest
t en kent men den

nog vreemd. Men
leeren kennen in
beurt ook zijn kin-
geen plaats gekri-
midden van derz

van godadienst es-
eds over spreekt.
Hervormd of la-
neer: Ik ben gods-

n moge goeddeels
Kerk; het is deze
e rekenen, dat zij
e kerkelijk besel
ck van den Staat.

lijden, het doel
heeft verstaan:
te meer tot zelf-
u hem. De smart
oening, waarvoor
k de grondvorm
t. Vroeger dreef
die producteren
een enkel oog-
voor genot”. Nu
motor van zijn

in dit werk aan-
ondslog zelf van
j de natuur van
lijke verbeelding
bij de dichters.
dooflijks in het
in het land, die
schouder van
wereld, al wat
wat nog gedaan
ie zich dat niet
ijkheid volvoert,
aanraking konen
en zij zich niet
in priester, meer
van hun ziele
in hun smart is

wonderbaarlijkste
chi hij ook maar
Christus' lijden
gezellen, van wie
verlocht heeft,
lichten hof, de
iem te verraden
a geloofde en op
d een huis van
n, die hem ver-
an kraaide naar
erlatenheid, zijn
alles; en daar-
oogepriester der
leed verscheurt,
apraak, die om
reinen van die
charakten figuur
plechtigheid der
gen in de kro-
n Gerechts voor
n discipel dien
erpen om zijn
r hij der wereld
ten laatste zijn
man, zijn lyk
kostbare spece-
en koningszoon
en van Christus

zen durven we zeggen: Indien er minder goede resultaten zijn, is dit aan de methode niet te wijten.

Waarom kan de klacht dan te wijten zijn? Kan het liggen aan een minder goeden aanleg der kinderen van het tegenwoordig geslacht? Kan het liggen aan te hoog gestelde verwachtingen? Zoekt men de resultaten, waar ze niet te vinden zijn en vergeet men op te merken, waar ze wel zijn?

Is de methode, de opvatting van de onderwijstaak, ze moge dan beter zijn als voorheen, nog voor verbetering vatbaar?

Daarover spreken we D. V. een volgende keer.

STRIKWERDA.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Persstemmen.

„The Banner” zonder Dr. H. Beets.

Onze lezers weten reeds, dat Dr. H. Beets als hoofdredacteur van „The Banner” is afgetreden.

Verscheidene Amerikaanse bladen, o.a. ook de groote „Grand Rapids Press”, hebben daarop hun commentaren geleverd. Daaruit bleek welk een alomgeziene persoonlijkheid hij is.

Als om strijd werd het redacteurschap van Dr. Beets genoemd.

Zelf schreef Dr. Beets in „The Banner” een afscheidsartikel, dat door Dr. H. Keegstra in „De Wachter” in een zeer waardeerende beschouwing werd gereviseerd. Wij ontleenen daaraan het volgende:

In „The Banner” van den 28sten December vinden we de laatste editorial van Dr. Beets. Dat wordt waarschijnlijk wel niet het laatste artikel, dat van zijn hand in „The Banner” komt. Hij welzijn zal Dr. Beets voortaan, beide in „Banner” en „Wachter” ons volk van de noodige zedingsberichten voorzien en in het algemeen de zaak der zending bepleiten. Maar als hoofdredacteur heeft de broeder zijn werk neergelegd en treedt voortaan Dr. H. J. Kuiper in zijn plaats.

Op de laatst gehouden Synode te Holland, eer de benoeming der hoofdredacteurs voor onze kerkelijke bladen aan de orde werd gesteld, gaf Dr. Beets te kennen, dat hij niet weer in aanmerking wenschte te komen. Aan de begeerte werd in zoverre althans voldaan, dat een ander in zijn plaats verkozen werd.

Tot aan het einde van 1923 heeft de broeder in deze functie gediend en daarmee een volle kwart eeuw het redacteurschap waargenomen.

Voorwaar geen kleinigheid! Voor ons, nog maar zes jaren in dezelfde positie ten opzichte van „De Wachter”, schijnt het een reuzentaak, haast eens onmogelijkheid, om vijf en twintig jaren aan een blad als „The Banner” te redigeren. Elke week weer met wat anders voor den dag te komen en editorials te leveren, die door een critisch publiek voldoende belangrijk zullen worden geacht, dat houdt meer in dan de meeste lezers ook maar in de verte kunnen vermoeden. En dan is het schrijven van editorials nog maar een gedeelte van het werk, dat een editor-in-chief week aan week heeft te verrichten.

Ervendien, om eenigzins de moeilijke taak van den redacteur, die thans zijn werk heeft neergelegd, te kunnen waardeeren, moet men niet vergeten, dat er veel en vele andere andere arbeid op zijn schouders rustte gedurende die vijf en twintig jaren. Eerst werd een groote stadsgemeente door hem behield. Later werd hij door de Synode als zedingsdirecteur aangesteld en daarbenevens was er in ons kerkelijk leven nauwelijks eenige onderneming van belang, waarin hij geen werkzaam aandeel ontfing.

Ook kan men niet zeggen, dat met het aanvaarden van zijn redacteurschap vijf en twintig jaren geleden hij een taak op zich nam waaraan zonder stoernis gemakkelijk kon worden voortgegaan in hetzelfde spoor waaraan men gewend was. De reis ging bergopwaarts. Was met de „Banner” geen spelevaren op stil water, noch zeilen voor den wind, maar meestal roeien tegen den stroom op.

Dat alles bedenkende, dan kan men niet anders dan Beets om zijn kracht en onvermoeibaren ijver in zijn persambiel bewonderen.

Critiseeren is gemakkelijk, maar laat men eens probeeren het na te doen, wat de broeder gedaan heeft, dan zou het groote dank zijn, als men na die vijf en twintig jaren van toewijding nog haast geen woord van waardeering voor hem zou kunnen vinden.

In zijn laatste artikel: „Farewell of the Editor-in-chief”, worden ons interessante mededeelingen aangaande „The Banner” verstrekt. Voor Dr. Beets de hoofdredacteur was, had het blad reeds acht en dertig jaren bestaan. Toen droeg het nog den naam van „The Banner of Truth”. Het was een maandblad echter in dien tijd en het eigendom van de Classis Hackensack. Zijn eerste redacteur was Dr. J. Y. de Baun, die die positie een en twintig jaren lang innam. Het voornaamste doel dat men destijds met het blad beoogde, was, de kinderen Gods te stichten en het erfdel des Heeren te bevestigen en op te bouwen in de dierbare grondwaarheden des Evangelies.

In 1903 werd het overgedragen aan een vereeniging, georganiseerd als „The Banner of Truth Publishing Company”, waarvan Dr. J. Noord wter president werd en die Dr. H. Beets tot editor-in-chief verkoos. Men begon met ongeveer 300 abonnees, waarvan een derde of vierde gedeelte gewoone lezers betaalde. Inderdaad wel een belangrijke vooruitgang, waar de lijst van subscribers thans ongeveer twaalf duizend telt. In beschouwing neemt Dr. Beets onderscheiden personen, die veel er toe bijgedragen hebben, dat men zich in zulk een groei mocht verheugen. Toch mogen we er gerust aan toevoegen, dat al die vijf en twintig jaren Beets zelf de hoofdpersoon is geweest aan wien middellijk de vooruitgang en voorspoed van het blad te danken is.

Dat de nieuwe publishing company, hoezeer ook in harmonie met de beginselen van de oude „Banner of Truth”, eigen idealen had en daarnaar noodige veranderingen in en met het blad zocht aan te brengen, was natuurlijk te verwachten. Met betrekking tot de waarheid, zooals door onze Gereformeerde Kerken beleden, wilde men niet alleen defensief, maar evenzeer offensief optreden. Men zocht niet alleen ons volk in 't Oosten, maar ook dat in 't Westen en in 't Midden te verlegenwoordigen en te bewerken en niet minder moest onder de lezers het jongere element bereikt worden dan het oudere. Ook werd er nadruk op gelegd, dat de inhoud van het blad niet alleen een atichelijk karakter behoorde te hebben, men wilde evenzeer onderrichten en er zich op toeleggen, om een Calvinistische levens- en wereldbeschouwing in breederen zin bij ons volk te kweeken.

Zoo slak men in December 1903 van wal. In plaats van eens, verscheen de „Banner” twee keer in de maand en nog later werd het een weekblad.

Ook kwam er later in dien zin verandering, dat het door de kerk van de vereeniging werd overgenomen en dus evenals „De Wachter” een kerkelijk blad werd. Maar onder alle veranderingen bleef Dr. Beets de leidende persoon, die niet alleen de hoofdredacteur was, maar ook bepaald richting en stuur gaf aan de policy van het blad.

Van het begin af had de jonge redacteur zijne idealen, die hij met ernst nastreefde. In zijn laatste editorial van den 28sten December heeft hij kort en duidelijk aangegeven, wat hij beoogde. Als de moeite waard, om dat hier met enkele woorden te herhalen; want men mag het met Dr. Beets eens zijn of niet en zijn policy goed- of afkeuren, men zal niet kunnen ontkennen, dat die policy in de laatste vijf en twintig jaren grootten invloed op den gang van ons kerkelijk leven heeft geoefend. Men vergelijke slechts.

1. Het zoogenaamde Amerikaanse element in onze kerken, moest een orgaan hebben, waarin het zich uitspreken kon en waardoor het bewerkt kon worden. Zoo werd de American movement, die vroeger zeer sterken tegenstand in onze kringen ondervond, aanmerkelijk gestoemd en geleid door onze eigen mannen.

2. Bezield indertijd door de Stone Lectures van Dr. A. Kuiper, zocht Beets den ingang en ontwikkeling van de Calvinistische levens- en wereldbeschouwing te bevorderen. Wel waren de broeders van Classis Hackensack getrouw aan de theologie van Calvijn, maar van de breedere uiteenzetting der Calvinistische beginselen ook op ander terrein als de theologie, zooals Dr. Kuiper dat had geleverd, droeg men geen kennis. Vandaar dat er toen op geheel de Calvinistische levens- en wereldbeschouwing nadruk gelegd moest worden.

3. Een ander punt van belang, dat aandacht verdiende, was de samenbinding van ons volk. Vooral in Grand Rapids was er sterke verdeeldheid tusschen het oudere en jongere element. Toenadering moest bewerkt, verdenking weggenomen en eendracht en samenwerking bevorderd.

4. Ook tusschen het volk van Classis Hackensack en het andere deel onzer kerken was er niet de gewenschte harmonie. Wat de zuiverheid der leer aangaat had het Westersche deel van ons volk soms niet het volle vertrouwen van de Oostersche broeders. Dat wantrouwen weg te nemen en alzoo de noodige eenheid te bevorderen, was mede in het plan van Dr. Beets opgenomen.

5. Meer bekendheid met onze kerk in de kerkelijke wereld van ons land werd gezocht. Door het taalverschil min of meer geïsoleerd, wist men in Amerika weinig van onze Christelijke Gereformeerde Kerk. Schoone gelegenheid voor ons Engelsch blad, om in Amerikaanse kringen voor onze kerkengroep te verwerven.

6. Onze kerk te verdedigen tegen aanvallen van buiten, waaraan het een vijf en twintig jaren geleden niet onthak, was mede één van de bedoelingen.

7. Door naderen omgang op onderscheiden vergaderingen leerde Dr. Beets vele Christenen van andere kerkengroepen kennen. De waarheid van de pluriformiteit der Kerk begon hem meer duidelijk te worden. De belijdenis van een algemeene, Christelijke Kerk begon voor hem meer betekenis te krijgen. Hij begon in te zien, dat als we voor de propaganda onzer beginselen en met Dr. Kuipers „Tro Hoge oit” iets van belang zouden doen, we samenwerking met anderen van gelijke gezindheid hadden te zoeken. Alle onnodige verdenking en weerzin bij sommigen van ons volk tegenover anderen poogde hij weg te nemen zooveel mogelijk. Vooral meer samenwerking tusschen onze kerk en het Westersche gedeelte der Reformed Church was één zijner wenschen.

8. Van het allererste begin af was de groote, heilige zaak der zending een van de voornaamste belangen, waarop in de „Banner” nadruk werd gelegd. Die zaak kreeg in 't verleden niet haar beslag. Beets was zich bewust van de opdracht, die de Heere aan Zijne Kerk gegeven heeft en onvermoeid heeft hij er in de „Banner” ons volk op gewezen, dat trouwheid en verzuim op 't gebied der zending een zware zonde is voor de Kerk des Heeren.

9. Voor de Zondagschool ijverde hij. Zonder ook maar in iets aan de betekenissen der catechisatie te kort te willen doen (hij heeft het op afdoende wijze getoond), kon hij toch niet verdragen, dat de Zondagschool het Troiansche paard werd genoemd, dat den vijand binnen de wallen bracht.

10. Niet minder was het zijn toelag om bij ons volk ware liefde voor ons land met zijne regering en wetten en instellingen aan te kweeken. In oorlogstijd en vrede wakte hij op tot getrouwheid aan ons land.

Da H. J. Kuiper, die in de plaats van Dr. Beets werd benoemd, is zeker niet de eerste de beste.

Toch zal hij zich wel bezwaard gevoelen om Dr. Beets op te volgen.

En wij voor ons — wij kunnen ons „The Banner” zonder Dr. Beets schier niet denken.

Wij zullen daaraan eerst moeten wennen.

Vanzelf verbieden we de molieven van zijn af treden.

De zorg voor een weekblad is zeer tijdrovend.

Dat Dr. Beets zijn net nu eens naar een andere zijde wil uitwerpen, zullen we hem niet euvel duiden.

In elk geval verbleiden we er ons over, dat de ontslag niet door vermindering van werkkraft werd veroorzaakt of uit lust om wat rustiger te leven, voor komt.

Dr. Beets heeft nog zijn volle vitaliteit behouden. Wordt zijn werk rijk gezegend!

Hebbe hij nooit berouw over zijn thans genomen besluit.

En nu hij wat meer tijd vrij krijgt voor andere arbeid, spreken we de hoop uit, dat die andere arbeid ook zal bestaan in een breedere medewerking aan onze „Reformatie”.

Wij kunnen Dr. Beets verzekeren, dat zijn bijdragen hier op prijs worden gesteld.

HEPP.

PERSSCHOUW.

Verstand verliezen of beschermen?

De P. v. Dijk schrijft in „Zeeuwsch Kbl.”:

In No. 15 van het (Ethische) „Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur”, wordt op de tweede bladzijde een boek van den Engelschen bisschop Gore over den Bijbel besproken. Dit boek is sterk critisch. Verscheidene verhalen zijn niet historisch.

Het bericht over de bovennatuurlijke geboorte verdient wel vertronwen, maar maakt een veel minder zeeren indruk dan de verhalen over de Opstanding. Gore wijkt sterk af van de traditionele meeningen, ook waar het allerlei verhalen uit het Nieuwe Testament betreft.

De beschouwing over Gore's boek eindigt daarna in het Weekblad met de opmerking:

„Zoo zien wij niet alleen in Engeland maar ook in Nederland een algemeen streven, om de leden der Kerk bekend te maken met een geheel andere wijze van beschouwen, waar het den Bijbel betreft. Onze Kerken zullen door dit proces heen moeten, want indien hier niet wordt ingelicht, zullen de religieuze gevolgen allerbedenkelijkst blijken.

Er is geen ding, dat in ons kerkelijk leven in de kringen der ontwikkelde een waarachtig leven met God zóó in den weg zit, als de bewering, dat de Bijbel van a tot z het onfeilbare Woord van God is.”

Lof voor Gore, wanneer hij tot zelve verschillende verhalen van het Nieuwe Testament van hun historisch karakter geheel of gedeeltelijk berooft, en een boos verwijt voor Gereformeerden, die dit streven om de vastigheden omver te stooten, verderfelijk achten.

Nu bladzijde 5 van hetzelfde nummer!

Bespreking van een ander boek: „De geredde Christus” van Werner Hegemann.

Hegemann laat ook het historische verhaal van den Bijbel los; of liever tracht uit Schriftgeveeren een heel anderen Christus te vormen, dan die van de traditionele beschouwing.

Jezus is niet aan het kruislicht gestorven.

Want hij veroordeelt den martelaarsdood: „Ik wil barmhertigheid en geen offerande”.

Daar zijn geen betrouwenwaardige getuigen bij zijn dood geweest. De vrouwen stonden van verre. De jongeren waren gevlucht.

De verschijningsverhalen wijzen op een lichamelijke verkeer. Toen Jezus het hoofd neigde en den geest gaf, viel hij in een soort onmacht...

De aankondiger van dit boek eindigt zijn beschouwing met de vraag:

„Zijn wij in onze „cultuur” langzaam maar zeker bezig ons verstand te verliezen?”

Ik weet niet wat Ethische lezers bij zulke lectuur en voorlichting voor gedachten hebben. Maar ik heb mijzelf afgevraagd:

Wanneer Bisschop Gore geprezen wordt, omdat hij leeraar, dat allerlei verhalen of in het geheel niet of zooals 'tgeboorteverhaal, maar twielfachig betrouwbaar zijn, waarom wordt dan Hegemann, die het met het levensverhaal niet zoo precies neemt naar een zenuwdergescicht verwezen?

Wie heeft het recht om uit te maken wat mag blijven staan of wat er uit moet?

Niet men het niet kwalijk, wanneer Hegemann, misschien wat ruwer, precies hetzelfde doet als waar over de Bisschop wordt gesproken.

Want de waarheid evenaam als de heiligheid van den Bijbel, maakt men niet bij meerderheid van stemmen uit.

Dr. v. Leeuwen, dr. Kuiper, dr. Jaspers, prof. Aalders.

Dr. K. Dijk schrijft in „Gerol. Kb. Den Haag”:

In Rotterdam heeft in een openbare vergadering voor de vereeniging Woord en Geest Dr. N. D. v. Leeuwen gesproken over het onderwerp: De Heilige Schrift in en als Oostersche licht. Het verslag in „De Standaard” van Vrijdag 1 Februari zegt ons het volgende:

Spr. liet zien, dat de Bijbel een Oostersche boek is en dat Israëls godelofst en godelgrippen ver want waren aan die van de Oostersche volken.

In den naam van Javah drukken de Bijbelschrijvers uit, dat de dogmen van alle heidengoden in Israëls God zijn verzameld. Eigenaardig is dat ook de God der Sydoniers Ashtar, door hen Eloim genoemd wordt. Dat is dus een Oostersche verschijnsel, want ook Farao noemde men Hano.

De patriarchen voor den zondvloed bereikten een

hoogen leef tijd van in spijkers heeft men neerd met op de tijd Berousus re De heilige dat getal n spreker.

Volgens de wereldse Men rekent volgens we geweest zijn jaar. Maar p.m. 2807 in Er wen lang achter voor Christ Overeen draait, d drukking zi zelf wijst 40 jaar in Zou Moz Zippora en Egypte leri getallen sy Spr. loon in 605 voo geweest. N tegen Nine als Farao's plaats tre Assyrië t Westelijke enige jare in t Louvr aan dien 1 aan vriend

Met opz d vastig l den naam dat de deu zijn versen sprak van gebruikt, heeft geen wijze aan kort doet, principieel gen van h Goddelijk tisch in er ook op ul hoe langer genoeg all en Goddeli gen gelijke leven der halen aan berichten treden van en de doo instellingen als de eig zich aan de profete genheden den enige tus dien II zondaren; wijze in l vinden. He zondere o heeft niet overstelp van nange Aan dit niet veel Slechts

Wanneer als Dr v den zich Dr v al volging va heeft. En wan nu nog l Onze ke alle versla Al kost

En de he Leeuwen ha sterdam Zuid

Dr v. L bijbelcritis dat de ge tijden bet draagt, is dat zelf o waartuit l oud word de rede t de richtin zij nu ool holiok, en muerve, d valling ro consequen

Mischie achten be maar intu onder een de kwestie 111-113 door een Schriftuam pijlen, ter predikante